

Sygn. akt I PK 190/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko J. Spółce Akcyjnej w J.
o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 sierpnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt IX Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącej na rzecz powoda kwotę 1.350 (jeden tysiąc
trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. IX Wydział Pracy wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018 r., oddalił apelację pozwanej J. Spółki Akcyjnej w J. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 20 listopada 2017 r., zasądającego od pozwanej na rzecz powoda M. M. kwotę 36.997,92 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

W sprawie ustalono, że powód, zatrudniony na stanowisku nadsztygara górniczego, w spornym okresie wykonywał pracę w godzinach przekraczających obowiązujący go skrócony czas pracy (7,5 godziny na dobę), który był jego

normalnym czasem pracy (art. 145 § 1 k.p.) pracownika zatrudnionego pod ziemią. Powód zwykle pracował na II, III i IV zmianie. Do jego obowiązków, przed godziną rozpoczęcia danej zmiany, należało wykonanie szeregu czynności, w tym przyjęcie raportów ze zmiany poprzedzającej i złożenie raportu dla następnej zmiany oraz udział w obowiązkowej odprawie. Te czynności powód wykonywał przez ok. 40 minut przed rozpoczęciem zmiany. Natomiast po wyjeździe na powierzchnię powód wymagał kąpieli i toalety po to, aby odebrać raporty od sztygarów zmianowych z danej ściany lub przodka, a jak „był na robotach przygotowawczych to miał obowiązek wypełnienia kartki raportowej dla poszczególnych ścian, co polegało na przelaniu zapisów z książki raportowej na kartkę raportową”. Co do zasady zakończenie przez powoda obowiązków pracowniczych zbiegało się z czasem odbicia dyskiety na wyjściu z kopalni. W okresie pobytu na kopalni powód nie wykonywał żadnych czynności niezwiązanych z pracą, a jego przełożeni wiedzieli, że stawia się on wcześniej do pracy i później wychodzi.

Sąd Okręgowy, podzielił takie ustalenia Sądu Rejonowego i uznał, że charakter pracy powoda wymagał wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, gdyż nie był w stanie wykonywać nałożonych na niego obowiązków pracowniczych w normalnym czasie pracy w 7,5 godzinowej normie dobowej. Obarczały go obowiązki, które musiał wykonać przed zjazdem na dół kopalni, a inne - po wyjeździe na powierzchnię. W ocenie Sądów *meriti*, o tym czy pracownik pozostaje w czasie pracy, decyduje merytoryczny charakter wykonywanych czynności niezbędnych do realizacji całości obarczających go powinności, w tym sporne czynności o charakterze przygotowawczym były integralnie powiązane z wykonywaniem obowiązków w czasie dniówki roboczej.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie: 1) art. 151 § 1 pkt 2 w związku z art. 128 § 1 w związku z art. 22 § 1 k.p., przez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, polegające na błędnym przyjęciu, że: a) czynności polegające na pobraniu przez powoda narzędzi i sprzętu, zmianie odzieży na roboczą i odwrotnie, kąpieli, zapoznaniem się z raportem z poprzedniej zmiany, dojściem do miejsca pracy, sporządzeniem raportu stanowią wykonywanie pracy na rzecz pozwanej, podczas gdy czynności te mają charakter czynności przygotowawczych wymaganych do należytego świadczenia pracy, b) realizacja

czynności przygotowawczych do wykonywania pracy skutkuje pracą w godzinach nadliczbowych, c) praca, którą wykonywał powód w spornym okresie ponad normę 7,5 godzin dziennie była pracą w godzinach nadliczbowych, a także na pominięcia tego, że wykonywanie czynności przygotowawczych do należytego wykonania pracy stanowi realizację obowiązku dbałości o dobro zakładu pracy oraz świadczenia pracy w sposób sumienny i staranny; 2) § 24 ust. 4 pkt 1 i 2 regulaminu pracy w związku z art. 9 k.p., przez ich nieprawidłową wykładnię i uznanie, że czas pracy powoda wynosił 7,5 godzin na dobę, podczas gdy obowiązywała go 8 godzinna dobową norma czasu pracy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana sformułowała następujące istotne zagadnienia prawne: „1/ czy realizacja czynności przygotowawczych do wykonywania przez pracownika pracy może być kwalifikowana jako świadczenie pracy i zobowiązuje pracodawcę do uwzględniania tych czynności w czasie pracy, w tym do uwzględnienia jako pracy w godzinach nadliczbowych?, 2/ jakie są kryteria pozwalające odróżniać i zróżnicować czynności przygotowawcze od świadczenia pracy?, 3/ czy dopuszczalne jest rozróżnienie pracy w ujęciu formalnym i materialnym oraz jaki charakter winna mieć praca w godzinach nadliczbowych?, 4/ czy dopuszczalne jest kwalifikowanie czynności przygotowawczych do wykonywania pracy jako czynności wykonywanych w ramach czasu pracy w zależności od momentu ich realizacji?, 5/ czy dopuszczalna jest kategoryzacja czynności przygotowawczych na dwie grupy, tj. czynności polegające na przygotowaniu pracownika do wykonywania pracy i czynności polegające na przygotowaniu stanowiska pracy, a jeśli tak to, czy ma to wpływ na uwzględnienie jednych lub drugich do czynności wykonywanych w ramach czasu pracy?”.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję i kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, albowiem we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania powielono zagadnienia prawne, które uzyskały już wyjaśnienie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 20 marca 2019 r., I PK 258/17 (LEX nr 2638577) oraz postanowieniach: z dnia 28 marca 2019 r., I PK 89/18 lub 21 maja 2019 r., I PK 152/19 (niepublikowane), wyjaśnił, że skrócenie pracownikowi czasu pracy generuje powstanie godzin nadliczbowych już powyżej wykonywania pracy ponad normy obniżone w każdej dobie. Ponadto i w szczególności sporne czynności wykonywane przez powoda były immamentnie wymagane lub związane z wykonywaniem pracy w czasie pozostawania powoda do dyspozycji pracodawcy w rozumieniu art. 128 § 1 k.p. W tej sytuacji celem procedury kasacyjnej nie może być uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozpoznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniała przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, gdyż powołane w niej twierdzenia i wątpliwości prawne w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną, które ponadto spotkały się z negatywną oceną w powołanych judykatach Sądu Najwyższego. W takim stanie rzeczy tylko przeprowadzenie zmian organizacji pracy lub zwiększenie rozmiaru czasu pracy sztygarów zatrudnianych w skarżącej kopalni do 8 godzinnej dobowej miary czasu pracy mogłyby potencjalnie przeciwdziałać jurysdykcyjnym konstatacjom o stałym codziennym zatrudnianiu tych pracowników w godzinach nadliczbowych ze względu na wykonywanie spornych czynności merytorycznych koniecznych dla należytego wykonania obowiązków pracowniczych obarczających sztygarów lub nadsztygarów w kopalniach węgla kamiennego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 k.p.c.

I.n